

Topsport: meer dan medailles

De maatschappelijke waarde van de Nederlandse topsport in 2025

Niels Meulenbroeks en Lisanne Balk

In deze factsheet presenteren we hoe de Nederlandse bevolking in 2025 denkt over de maatschappelijke waarde van topsport. En hoe dit verschilt met 2020. Welke positieve of negatieve bijdrage levert topsport aan de maatschappij?

Naast de veronderstelde waarde van topsport voor Nederland als geheel laten we ook zien welke betekenis topsport heeft voor mensen zelf.

Voor dit onderzoek hebben we in juni 2025 een vragenlijst uitgezet onder een representatieve groep volwassen Nederlanders (18 jaar en ouder).

Achtergrond

In topsport staat de prestatie vaak centraal. Maar de laatste jaren is er steeds meer aandacht voor de maatschappelijke waarde van topsport. In het 'Strategisch kader topsport 2032' heeft de Rijksoverheid, samen met andere partners van Sportakkoord II, vastgelegd dat ze de maatschappelijke waarde van topsport zo groot mogelijk willen maken (Ministerie van VWS, 2023).

Neem voor meer informatie contact op met [Lisanne Balk](#) of [Niels Meulenbroeks](#).

54%

van de Nederlandse bevolking (18+) vindt dat topsport vooral positief bijdraagt aan de maatschappij

23%

vindt dat topsport sociale gelijkheid en inclusie in de samenleving tegengaat

18%

komt door topsporters zelf (vaker) in beweging

73%

vindt dat topsport ervoor zorgt dat mensen zich trots voelen op Nederland

Maatschappelijke waarde van topsport

Perceptie maatschappelijke waarde topsport overwegend positief

Nederlanders vinden dat de maatschappelijke waarde van de Nederlandse topsport overwegend positief is. 53 procent geeft aan dat topsport vooral positief bijdraagt aan de samenleving (figuur 1, volgende pagina). Eén op de twaalf ziet met name negatieve effecten (8%).

Ook voor alle tien dimensies waar we naar vroegen, is de positieve bijdrage volgens Nederlanders groter dan de negatieve effecten (figuur 1).

Nederlandse topsport draagt bij aan collectieve identiteit en trots

75 procent omschrijft de bijdrage van de Nederlandse topsport aan het creëren van een 'collectieve identiteit en trots' als overwegend positief. Daarmee beoordelen ze deze dimensie het positiefst. Ook de bijdrage van topsport aan 'geluk en passie' is volgens drie kwart van de bevolking positief.

Nederlanders zijn het minst te spreken over de rol die topsport speelt bij 'sociale gelijkheid en inclusie' en bij 'ethiek en fair play'. Een kwart (23%) schat in dat topsport op deze vlakken een negatief effect op de samenleving heeft.

Nederlanders positiever over waarde topsport dan vijf jaar geleden

Nederlanders beoordelen de maatschappelijke waarde van topsport in 2025 iets positiever dan in 2020. Het aandeel dat met name een positieve waarde ziet, is licht gestegen (van 50% naar 53%).

Ook op vijf van de tien dimensies nam dit aandeel toe. Het grootste verschil zien we voor de dimensie 'collectieve identiteit en trots' (van 61% naar 75% positief; figuur 1 en 2).

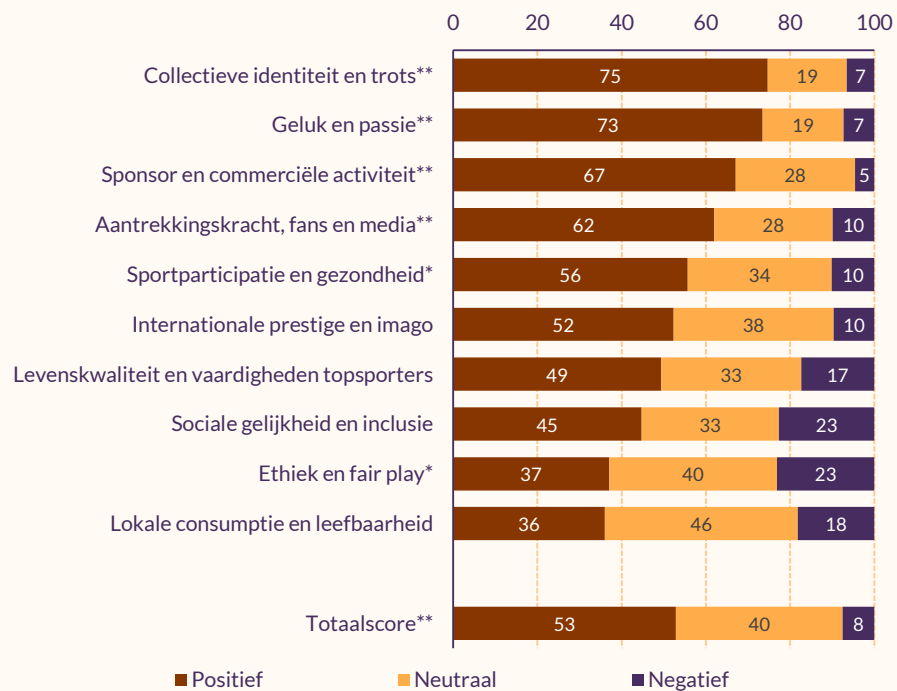
Negatieve waarde voor ethiek en fair play neemt toe

Over de dimensie 'ethiek en fair play' is men negatiever dan in 2020. Dit komt vooral doordat in 2025 meer mensen aangeven dat topsport agressie en geweld bevordert.

De dimensie 'sociale gelijkheid en inclusie' verschilt niet significant tussen 2020 en 2025. Vooral de neutrale groep is kleiner, en zowel het aandeel positieve als negatieve respondenten is toegenomen (figuur 1 en 2).

Figuur 1
Perceptie van de Nederlandse bevolking over positieve en negatieve waarde van topsport in 2025

(in procenten, n=1.733)

* Verschilt significant van 2020, $p < 0,05$.

** Verschilt significant van 2020, $p < 0,001$.

Bron: Mulier Instituut, MESSI-bevraging Nederlandse bevolking, 2025.

Figuur 2
Perceptie van de Nederlandse bevolking over positieve en negatieve waarde van topsport in 2020

(in procenten, n=1.507)

Bron: Mulier Instituut, MESSI-bevraging Nederlandse bevolking, 2020.

Maatschappelijke waarde niet voor iedereen gelijk

Niet alle Nederlanders denken hetzelfde over de maatschappelijke waarde van topsport:

Volwassenen tot 45 jaar en ouderen (65 jaar en ouder) zijn gemiddeld positiever over de maatschappelijke waarde van de Nederlandse topsport dan volwassenen tussen de 45 en 64 jaar.

Ouderen zijn positiever dan volwassenen over de waarde van topsport op de dimensies 'sociale gelijkheid en inclusie' en 'sport-participatie en gezondheid'.

Leeftijd

Mannen zijn vaker positief over de bijdrage van topsport aan 'sociale gelijkheid en inclusie', 'aantrekkingskracht, fans en media', 'internationale prestige' en 'lokale consumptie en leefbaarheid'.

Er zijn geen dimensies waarover vrouwen positiever zijn dan mannen. Over het algemeen denken vrouwen vaker 'neutraal' over de waarde van topsport voor de hele samenleving.

Geslacht

Nederlanders die zelf wekelijks sporten, zijn positiever over de maatschappelijke waarde van topsport dan mensen die minder vaak of niet sporten.

Op elke dimensie denken wekelijkse sporters positiever over de waarde van topsport.

Sportgedrag

Meest positieve/negatieve stellingen

Meest positief

Nederlanders waarderen deze onderdelen van de topsport het positiefst:

Topsport...

- maakt dat mensen zich **trots voelen** op hun land (73%);
- zorgt voor **passie/enthousiasme** (73%);
- draagt bij aan het **oranjegevoel** (72%);
- zorgt voor **plezier/blijdschap** (70%);
- brengt een gevoel van **nationale identiteit en verbondenheid** teweeg (69%).

Meest negatief

Nederlanders waarderen deze onderdelen van de topsport het negatiefst:

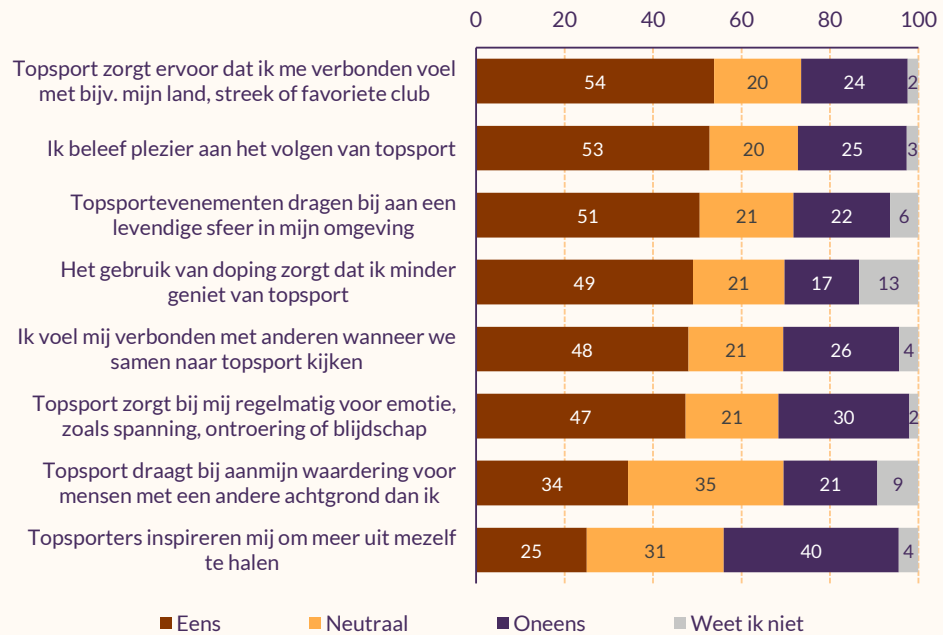
Topsport...

- creëert werkgelegenheid die **tijdelijk** is (43%);
- **bevordert** agressie/geweld (40%);
- heeft een impact op het milieu die **negatief/schadelijk** is (35%);
- zet mensen aan tot het ontwikkelen van een **onrealistisch lichaamsbeeld** (31%);
- **vergroot** de verschillen tussen arm en rijk (30%).

Waarde van topsport voor het individu

Figuur 3
Stellingen over de mate waarin topsport waarde heeft voor een individu
 (in procenten, n=1.733)

Bron: Mulier Instituut, bevraging Nederlandse bevolking, 2025.

Met het MESSI-model meten we de *perceptie* van de waarde van topsport voor de samenleving. Om de *ervaren* waarde van topsport voor het individu te bepalen, hebben we een aantal extra stellingen voorgelegd aan de respondenten (zie figuur 3). In de bijlage staat meer over deze methoden.

Verbindende kracht topsport ook op individueel niveau te zien

De helft van de Nederlanders geeft aan zich verbonden te voelen met een land, streek of club door topsport (54%). Daarnaast voelt 48 procent zich verbonden met anderen als ze naar topsport kijken. De positieve waarde die men toeschrijft aan topsport op het vlak van ‘collectieve identiteit en trots’ voor de samenleving, is dus ook op individueel niveau terug te zien.

Inspiratiewaarde van topsport is beperkt

Een kwart van de Nederlanders geeft aan dat ze geïnspireerd worden door topsporters om meer uit zichzelf te halen (25%). Vier op de tien geven aan niet geïnspireerd te worden door topsport.

In beweging door topsport?

Slechts één op de vijf gaat vaker bewegen of sporten

We hebben respondenten de vraag voorgelegd of ze (meer) zijn gaan sporten of bewegen door topsporters. Slechts één op de vijf geeft aan dat dit het geval (18%). De helft zegt van niet (54%).

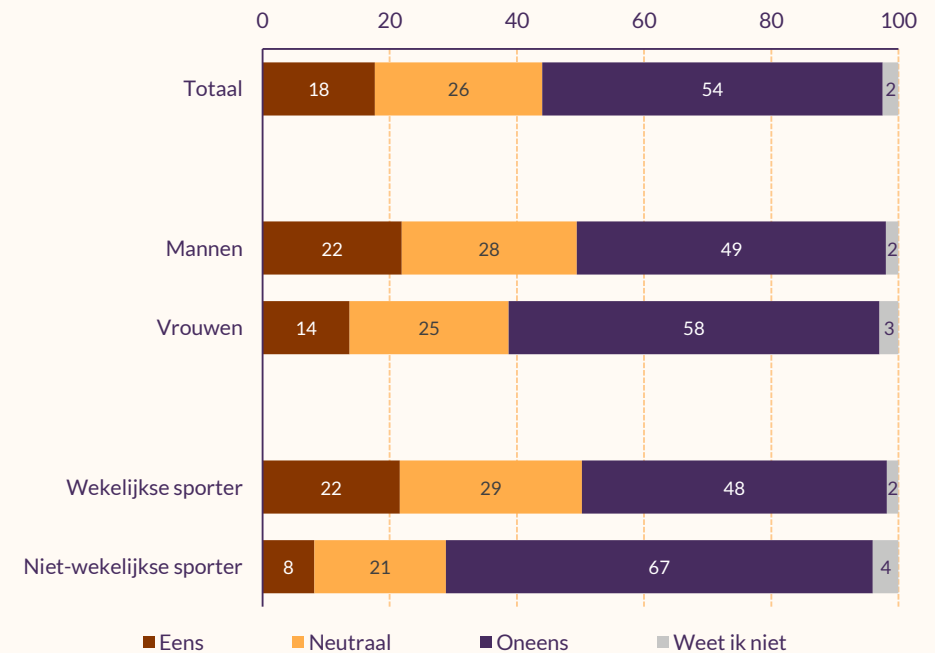
Dit staat in contrast met wat men verwacht voor de hele maatschappij. 62 procent geeft aan dat topsport prestaties toont die de samenleving aanzetten om zelf te gaan sporten.

Vooralsporters gaan vaker sporten

Of men door topsport in beweging komt, hangt sterk samen met het huidige beweeggedrag. Mensen die al wekelijks (of vaker) sporten, geven vaker aan in beweging te komen door topsporters. Van de niet-sporters (n=284) geeft slechts 4 procent aan door topsporters in beweging te komen (niet in figuur).

Ook leeftijd en geslacht spelen mee. Hoe ouder, hoe kleiner de kans dat men in beweging komt door topsporters. En mannen geven vaker aan in beweging te komen door topsporters dan vrouwen. Beide effecten zijn onafhankelijk van het huidige sportgedrag.

Figuur 4
Stelling 'Door topsporters kom ik (vaker) zelf in beweging of ga ik sporten'
(in procenten, n=1.733)

Bron Mulier Instituut, bevraging Nederlandse bevolking, 2025.

Betalingsbereidheid voor topsport

Helft Nederlanders bereid extra belasting te betalen voor topsport

We hebben de respondenten gevraagd of ze bereid zouden zijn extra belasting te betalen om de topsport in stand te houden. De helft van de Nederlandse volwassenen zou hiertoe bereid zijn (49%), één op de drie niet (37%, figuur 5). Hoe positiever men denkt over de maatschappelijke waarde van topsport, hoe meer extra belasting men bereid is te betalen (niet in figuur).

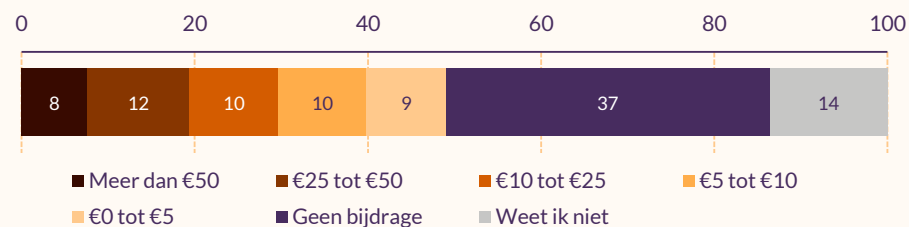
Een op de drie wil betalen om te genieten van topsport

Een op de drie Nederlanders is bereid geld uit te geven om te kunnen genieten van topsport (31%). Dit gaat bijvoorbeeld om betaalde sportzenders op televisie of toegangskarten voor topsportevenementen. De helft van de Nederlanders wil niet betalen voor topsport (49%).

Mannen en wekelijkse sporters gaven vaker aan te willen betalen voor topsport dan vrouwen en mensen die minder vaak sporten. Ook inkomen lijkt van belang. Nederlanders met een bovenmodaal inkomen willen vaker betalen om van topsport te genieten dan mensen met een lager inkomen.

Figuur 5
Hoeveel extra belasting zou u jaarlijks bereid zijn extra te betalen om topsport in stand te houden?

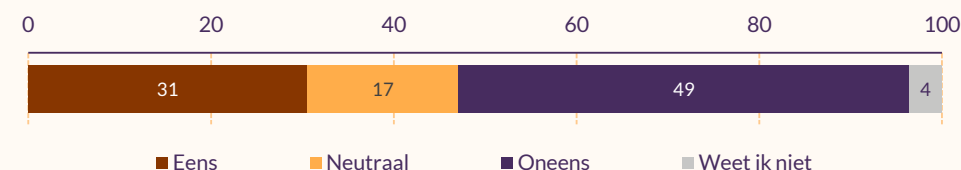
(in procenten, n=1.733)

Bron: Mulier Instituut, bevraging Nederlandse bevolking, 2025.

Figuur 6
Stelling 'Ik ben bereid om geld uit te geven om te kunnen genieten van topsport'

(in procenten, n=1.733)

Bron: Mulier Instituut, bevraging Nederlandse bevolking, 2025.

Conclusies

Nederlanders kijken positiever naar maatschappelijke waarde topsport

53 procent van de volwassen Nederlanders vindt dat topsport vooral positief bijdraagt aan de maatschappij. Voor slechts 8 procent overheerst de negatieve waarde. Als positieve waarden noemen Nederlanders vooral trots, passie, plezier, saamhorigheid en het oranjegevoel. Veelgenoemde negatieve waarden zijn agressie en geweld, de schadelijke impact op het milieu en het vergroten van het verschil tussen arm en rijk.

Ten opzichte van 2020 vindt een iets groter aandeel dat topsport met name een positieve waarde heeft. Een iets kleiner aandeel vindt dat deze vooral een negatieve waarde heeft. Maar de meting van 2020 vond plaats tijdens coronamaatregelen (oktober 2020). Dat had mogelijk invloed op de resultaten.

Meer aandacht voor gelijkheid, inclusie en fair play

Vergeleken met vijf jaar geleden zijn meer mensen negatief over de bijdrage van topsport aan 'ethiek en fair play' en 'sociale gelijkheid en inclusie'. Recente gebeurtenissen op het vlak van supportersgeweld, topsportcultuur, discriminatie, (sociale) veiligheid en transgendersport spelen hier wellicht een rol in. Hier ligt mogelijk ruimte om de maatschappelijke waarde van topsport verder te vergroten.

Trickle-down-effect lijkt beperkt

Nederlanders gaan niet massaal sporten en bewegen door topsport. Van de groep mensen die aangeeft door topsport (extra) in beweging te komen, sport de meerderheid al minimaal één keer in de week. Van de Nederlanders die niet wekelijks sporten, gaat maar één op de twaalf meer sporten of bewegen door topsport.

Hoewel we het werkelijke sport- of beweeggedrag niet hebben gemeten in dit onderzoek, lijkt de capaciteit van topsport om volwassen Nederlanders in beweging te krijgen (het 'trickle-down-effect') dus beperkt. Zeker onder mensen die weinig of niet sporten. Dit sluit aan bij eerdere onderzoeken (Balk & Veldman, 2023).

Men ervaart vooral saamhorigheid en plezier

Nederlanders zijn het positiefst over wat topsport de samenleving brengt op het gebied van 'collectieve identiteit en trots' en 'geluk en passie'. Deze positieve waarde voor de samenleving is ook op individueel niveau terug te zien. Men voelt ook zelf die verbondenheid en beleeft plezier aan topsport.

Methoden, bronnen en bijlage

Methoden

Het MESSI-model

De perceptie van de Nederlandse bevolking van de maatschappelijke waarde van topsport, kunnen we meten aan de hand van het model 'Mapping Elite Sports' potential Societal Impact' (MESSI). Dit model is ontwikkeld door onderzoekers van de Vrije Universiteit Brussel (De Rycke & De Bosscher, 2019). Het model geeft op tien pijlers weer of men denkt dat topsport een positieve, neutrale of negatieve bijdrage waarde heeft.

De onderzoekers hebben op basis van het model ook een meetschaal ontwikkeld (De Rycke et al., 2019; Praet et al., 2024). Voor ieder item vraag je respondenten om op een zevenpuntsschaal aan te geven in hoeverre ze vinden dat de Nederlandse topsport een bepaald maatschappelijk effect heeft.

Vergelijking met 2020

We hebben de resultaten uit 2025 vergeleken met een eerdere meting in 2020 (Van der Roest et al., 2020). In beide onderzoeken hebben we 63 items gebruikt. In bijlage 1 staat een overzicht van alle items. Verschillen hebben we getoetst met logistische regressieanalyses op gewogen data, met correcties voor sportgedrag.

Overige vragen

In aanvulling op de MESSI-stellingen hebben we enkele vragen gesteld over de waarde van topsport voor de respondent zelf, het volgen van topsport in de media, het bezoeken van topsportevenementen, het sport- en beweeggedrag van de respondent, de mate van trots op Nederland en de betalingsbereidheid voor topsport.

Ipsos-panel

We hebben de MESSI-stellingen samen met de andere vragen voorgelegd aan een panel van Ipsos met daarin volwassen Nederlanders (18 jaar of ouder). 1.733 respondenten hebben de vragenlijst volledig ingevuld. We hebben de resultaten gewogen naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, regio en migratieachtergrond.

TiN-monitor

De monitor Topsport in Nederland (TiN) is een monitor waarin we de ontwikkelingen op de belangrijkste indicatoren binnen de Nederlandse topsport beschrijven. De TiN biedt via jaarlijkse rapportages doorlopend informatie over uiteenlopende thema's in de topsport. De maatschappelijke waarde van topsport maakt hier onderdeel van uit.

Bronnen

Balk, L., & Veldman, S. (2023). *De maatschappelijke waarde van topsport is onvoldoende aantoonbaar: kennis- en innovatiescan WP4*. Mulier Instituut.

De Rycke, J., & De Bosscher, V. (2019). Mapping the Potential Societal Impacts Triggered by Elite Sport: A Conceptual Framework. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(3), 485-502.

De Rycke, J., De, Bosscher, V., De, Funahashi, H., & Sotiriadou, P. (2019). Public Perceptions of the Societal Impact of Elite Sport: Scale Development and Testing. *Journal of Sport Management*, 33(6), 560-571.

Ministerie van VWS (2023). *Strategisch kader topsport 2032*.
<https://open.overheid.nl/documenten/142aa1d9-30f1-4756-ae45-2528415a9760/file>.

Praet, L., De Bosscher, V., Smismans, S., & Derom, I. (2024). Public Perceptions on Elite Sport's Societal Outcomes: A Validated Scale in a European Context. *European Journal of Sport Sciences*, 3(4), 8-17.

<https://doi.org/https://doi.org/10.24018/ejsport.2024.3.4.174>

Van der Roest, J., Dopheide, M., Balk, L., Elling, A., De Rycke, J., & De Bosscher, V. (2020). *Maatschappelijke waarde van de Nederlandse topsport*. Universiteit Utrecht/Mulier Instituut/Vrije Universiteit Brussel.

Bijlage 1

MESSI-items (1/2)

In het algemeen, vind ik dat topsport in ons land...

Sociale gelijkheid en inclusie

mensen met verschillende religies, culturen en afkomst **dichter bij elkaar brengt ... verder uit elkaar drijft**;

sociale gelijkheid **bevordert ... tegengaat**;

de inclusie van mensen met een beperking **bevordert ... tegengaat**;

de verschillen tussen arme en rijke mensen **verkleint ... vergroot**;

gelijkheid tussen mannen en vrouwen **bevordert ... tegengaat**;

racisme **bestrijdt ... aanwakkert**;

Nationale identiteit en trots

een gevoel van nationale identiteit en verbondenheid **teweegbrengt ... tegengaat**;

maakt dat mensen zich **trots** voelen op hun land ... zich **schamen** voor hun land;

de kans op sociale contacten **vergroot ... verkleint**;

zorgt voor **meer saamhorigheid ... minder saamhorigheid**;

bijdraagt aan het oranjegevoel ... het oranjegevoel tegengaat;

Ethiek en fair play

aanzet tot gedrag dat **ethisch ... onethisch** is;

mensen aanzet om **eerlijk te spelen ... vals te spelen**;

de mogelijkheid biedt voor **vreedzaam protest ... opstand/rebellie**;

ook buiten de sport gedrag promoot dat **integer/eerlijk is ... niet integer/oneerlijk is**;

een vorm van competitiviteit aanmoedigt die **wenselijk is ... onwenselijk is**;

agressie/geweld **tegengaat ... bevordert**;

een levensstijl promoot bij jongeren die **fatsoenlijk is ... aanstootgevend is**;

het amateur-gebruik van doping **ontmoedigt ... aanmoedigt**;

Geluk en passie

zorgt voor **plezier/blijdschap ... teleurstellingen/verdriet**;

Zorgt voor belevenissen die **uniek zijn ... gangbaar zijn**;

Het algemeen geluk/welzijn van mensen **verhoogt ... verlaagt**;

Zorgt voor **passie/enthousiasme ... saaiheid/verveling**;

Zorgt voor een gevoel van **succes ... mislukking**;

Aantrekkingskracht, fans en media

de maatschappij **aantrekkelijker maakt ... onaantrekkelijker maakt**;

iets is om van **te houden ... te haten**;

tradities **in stand houdt ... doorbreekt**;

zorgt voor **goede sporthelden ... foute sporthelden**;

zorgt voor **interessant nieuws ... oninteressant nieuws**;

de algemene kennis van wat sport is **verhoogt ... verlaagt**;

gokverslaving stimuleert ... tegengaat;

Sport in het algemeen een **beter imago bezorgt ... slechter imago bezorgt**;

Prestige en imago

globalisering **stimuleert ... tegenwerkt**;

internationale erkenning en prestige van het land **versterkt ... vermindert**;

de populariteit van politici **doet stijgen ... doet afnemen**;

aanzet **tot vrede ... tot oorlog**;

het imago van een land, stad of buurt **positief beïnvloedt ... negatief beïnvloedt**;

Antwoordopties

Op elke stelling kan men kiezen voor de volgende antwoorden:

<<< / << / < / 0 / > / >> / >>> / Weet ik niet

MESSI-items (2/2)

In het algemeen, vind ik dat topsport in ons land...

Levenskwaliteit en vaardigheden topsporters

belangrijk is voor het leveren van rolmodellen ... onbelangrijk is voor het leveren van rolmodellen;
topsporters waardevolle kennis en vaardigheden bijbrengt ... nutteloze kennis en vaardigheden bijbrengt;
een druk legt op topsporters om te presenteren die wenselijk is ... onwenselijk is;
topsporters een goede gezondheid bezorgt ... ernstige schade aan hun gezondheid bezorgt;
ervoor zorgt dat topsporters na hun sportcarrière gelukkig zijn ... ongelukkig zijn;
dopinggebruik onder topsporters tegengaat ... aanmoedigt;

Sportparticipatie en gezondheid

topsporters en teams voortbrengt waar mensen zich graag mee verbonden voelen ... niet mee willen associëren;
mensen aanmoedigt om aan vrijwilligerswerk te doen ... mensen ontmoedigt om vrijwilligerswerk te doen;
sportprestaties toont die aanmoedigen om zelf te sporten ... ontmoedigen om zelf te sporten;
mensen aanzet tot een gezondere leefstijl ... ongezondere leefstijl;
mensen aanzet een realistisch lichaamsbeeld te ontwikkelen ... onrealistisch lichaamsbeeld te ontwikkelen;

Sponsor en commerciële activiteit

onze economie een positieve impuls geeft ... negatieve impuls geeft;
de bedrijfswereld een sterke vorm van reclame geeft ... zwakke vorm van reclame geeft;
de media via sportuitzendrechten een winstgevende bron van inkomsten geeft ... een verliesgevende bron van inkomsten geeft;
ondernemers in de sportsector stimuleert ... belemmert;
wetenschappelijk onderzoek en innovatieve projecten bevordert ... belemmert;

bedrijven en mensen stimuleert zich in te zetten voor goede doelen ... ontmoedigt zich in te zetten voor goede doelen;
sponsors geregeld in een positief daglicht plaatst ... in een negatief daglicht plaatst;

Lokale consumptie en leefbaarheid

de algemene consumptie doet toenemen ... doet afnemen;
werkgelegenheid creëert die tijdelijk is ... duurzaam is;
leidt tot meer toerisme ... minder toerisme;
leidt tot nieuwe (sport)infrastructuur die waardevol is voor de bevolking ... nutteloos is voor de bevolking;
een impact heeft op het milieu die positief is ... negatief/schadelijk is;
leidt tot (jarenlange) investeringen die te verantwoord zijn ... onverantwoord hoog zijn;
de levensomstandigheden van de bewoners in de buurt van een topsportevenement op een positieve manier beïnvloedt ... op een negatieve manier beïnvloedt;
leidt tot het organiseren van topsportevenementen waarvan de tijdelijke/eenmalige kosten te verantwoord zijn ... onverantwoord hoog zijn.

Antwoordopties

Op elke stelling kan men kiezen voor de volgende antwoorden:
<<< / << / < / 0 / > / >> / >>> / Weet ik niet

Contact

Niels Meulenbroeks

n.meulenbroeks@mulierinstituut.nl

Lisanne Balk

l.balk@mulierinstituut.nl